

Preek over Mat.5:16 gehouden in de evangelisatietoerustingdienst op 18 februari 2018 - "Aanstekelijk leven"

(lezing: Mat.5:3-10 en 14-16)

I. Het probleem

Men noemt het wel: de grote opdracht! En dat is niet zonder reden zo. Het was wat Jezus heeft meegegeven aan zijn leerlingen: Maakt al de volken tot Mijn discipelen! En ze gingen, eerst naar Jeruzalem. Maar al gauw dreef de Heilige Geest ze alle kanten uit - Hij gebruikte er vervolgingen voor, maar ook mensen met visie, zoals Paulus. En toen ging het evangelie de wereld in. En hier zitten wij nu vanmiddag, christenen in de 21e eeuw.

En ook wij hebben een opdracht: mensen vandaag brengen bij de Heer. Want ook in onze tijd leven er tal van mensen, die geen Verlosser hebben. Ze hebben geen idee, waar ons leven naar toe gaat. En ze zeggen tegen zichzelf: wij zijn geen slechte mensen. Zelfs de grootste criminelen zeggen dat. Het viel me laatst weer op in het proces tegen Willem Holleeder. Die zei: ik heb mijn familie altijd gedekt; daarom heb ik wel eens gelogen. Maar ik deed het omdat ik goed was, een echte familieman.

Maar wij weten beter. Niet alleen Willem Holleeder, maar ook ik ben geen goed mens. Maar God zij dank mag ik weten van Jezus' genade. En nu heb ik uitzicht op een leven, waar alles goed zal zijn. Dan zijn we bij God. En dat hebben we gevonden bij Jezus. We hebben gezegd: Neem mij, en laat mij van U zijn. Dat maakt ons tot christenen.

Maar die grote opdracht van ons - hoe staat het daarmee? Natuurlijk - we hebben bij onze twee gemeenten een evangelisatiecommissie - er zijn tegenwoordig tal van kerken, daar heb je dat niet meer. Maar wij wel - er zitten een 5-tal mensen in, en het is verschrikkelijk moeilijk om er nieuwe mensen bij te krijgen, maar het is er nog. En dat het zo'n kleine commissie is, is om 1 reden minder erg. Want de grote opdracht, dat is niet de taak van die commissie. Dat is uw taak. Een evangelisatiecommissie hoeft het alleen maar te stimuleren, door af en toe iets aan te bieden waarop u kunt inhaken (een kerstnachtdienst bijvoorbeeld of een vrouwenmiddag) waardoor u mensen ergens voor kunt uitnodigen.

Was het maar zo simpel! We horen heel vaak zeggen: getuigen, dat vinden we heel moeilijk. Want we willen niet opdringerig zijn, en we willen niet doen alsof wij beter zijn dan anderen, en we vinden het heel moeilijk om ons geloof uit te leggen, en mensen zitten er ook niet op te wachten. Er is bijna geen vraag!

En er is een heel groot struikelblok om mensen voor Christus te winnen: ze kennen te veel verhalen over de kerk. En ze kennen ook te veel verhalen over christenen. En die zijn niet altijd even fraai. Er zijn dingen gebeurd die ons ongeloofwaardig maken: harde oordelen zonder liefde; oneerlijke schijnheiligheid. Dominees hebben soms domme dingen gedaan. Kerken hebben hun ruzies uitgevochten.

Wat een voorwaarde is om te kunnen evangeliseren, dat is: dat het leven van christenen spreekt. Als het dat niet doet, of zelfs ermee in tegenspraak is, dan hebben we een geloofwaardigheidsprobleem. En daar maken tegenstanders van het geloof graag gebruik van. Daarom is er alle reden om in de evangelisatie te kijken naar ons leven. Is dat aanstekelijk, en hoe wordt het aanstekelijk? Daar willen we het vanmiddag over hebben. Want het kon wel eens zijn dat meer dan ooit in onze tijd ons leven een heel belangrijk evangelisatiemiddel is - of niet. En nu kunt nog zo aarzelen of u wel kunt getuigen - één ding doet u onvermijdelijk: u leeft! Maar is dat leven van ons ook iets dat helpt voor de zaak van de Heer? Daar gaat het in deze dienst om.

Uitleg van Jezus' woorden

Het is nacht. De lucht is bewolkt, en het is nieuwe maan. Sterren zijn al helemaal niet te zien. Langs een pad loopt een wandelaar. Hij heeft moeite om vooruit te komen, want het waait, en af en toe slaat een tak in zijn gezicht. Hij is al een paar keer gestruikeld, zijn knie voelt niet goed. Hij heeft neiging om te gaan zitten, maar hij weet: dan komt hij om van de kou. Hij moet voort. En dan, als hij aan de rand van het bos komt, ziet hij in de verte iets dat hoop geeft. Hij ziet lichten. Er ligt een stad boven op de heuvel. En opeens krijgt hij weer moed. Hij weet nu waar hij heen moet.

Het is nacht, geestelijk nacht. Een mens reist door het leven. Maar hij weet niet, waarheen hij gaat. Hij voelt de hardheid van het leven. Hij wordt bezeerd. Collega's jagen hem op. Randon hem zijn leugens. Hij voelt het egoïsme van de mensen en weet: ik moet het zelf doen in mijn leven, want anderen doen het niet voor mij. Hij moet door, want als hij valt, als hij van zorg afhankelijk wordt, zullen ze er dan nog wel voor hem zijn? Of dan begint het beknibbelen op je uitkering direct, en word je de gevangene van regels en formulieren. Hij zucht: is dit het nu? En dan, opeens ziet hij een kerk. En hij ontmoet een christen, die aandacht voor hem heeft. En hij weet: daar moet ik heen! Gemeente, zoiets moet Jezus voor ogen gehad hebben, toen Hij het had over christenen als het licht in de wereld.

Is het dan zo donker? Kijk gewoon rond. Als ik de krant opensla, weet ik niet of wat ik lees de waarheid is. Ik kan te maken hebben met een verblinde journalist, maar ook met een gemanipuleerde. De leugen gaat door alles heen. Als ik mensen zie, stralend van geluk, want ze gaan trouwen, weet ik niet of het blijvend is. Ik heb er verscheidene gelukkig gezegend, die elkaar nu haten. Ik weet: begeerte is slecht. Dat staat in de tien geboden, en ik kan het ook best meevoelen, want wat zijn er niet een ruzies over geld, en wat zijn er niet een mensen die ongelukkig zijn omdat ze iets begeren dat ze nooit zullen krijgen, of ze hebben het gekocht maar blijken het niet te kunnen betalen en nu zitten ze in de narigheid. Maar overal wordt er aan me getrokken om dingen te begeren!

Maar hoe kunnen wij in deze tijd een licht zijn? Jezus kan het wel zeggen, maar dat is toch heel moeilijk? Wat bedoelt Jezus? Gelukkig ben je als je nederig bent ... als je zacht bent van aard ... als je zuiver bent en vol meeleven, barmhartig ... als je vrede verspreidt. Waarom ben je dan gelukkig? Niet omdat je op aarde een groot man bent. Grote mannen zijn zelden nederig, en bijna nooit zuiver. Maar je bent groot bij God. En je bent anders!

Het mooie van wat Jezus hier zegt is: Hij vraagt helemaal niet iets vreemds, dat heel moeilijk is, waar je voor doorgeleerd moet hebben. Hij vraagt iets wat een kind kan. Hij vraagt: wees in je leven een christen. Lijk een beetje op Mij. En dan ben je een licht op aarde. Je hebt dat gekregen. Je hoeft het alleen nog maar te laten zien.

En wat doet dat dan voor de evangelisatie? Wel, dat gaat vanzelf, als jij je niet verbergt. Als je je niet verstopt achter een masker waardoor je precies op de anderen lijkt. Als er in onze tijd ergens honger naar is, dan is het naar zuiver mensen. Dan is het naar een christelijke levenspraktijk, want die wordt steeds bijzonderder.

Het is Jezus' belofte: als jij je niet verstopt, dan gaan mensen wat zien. En dan gaan ze ervoor open om God eer te bewijzen. En dan is het maar een klein stapje om ze echt bij God te brengen. Gemeente, we zouden ons veel meer moeten toeleggen op dat christelijke leven.

De praktijk

Evangelisatie door een aanstekelijk leven - daar hebben we het vanmiddag over. Maar hoe gaat dat dan? Ik kwam een prachtig verhaal tegen over een Amerikaanse slaaf, Richard Allen. Hij heeft het zelf opgeschreven. Hij was met een paar andere slaven tot geloof gekomen, maar hij had een goede meester, want die liet hen als ze dat wilden naar diensten en samenkomsten gaan. Op een dag hoorden ze dat burens van hun meester zeiden: Nou, daar ben je mooi klaar mee. Ze gaan altijd naar die bijeenkomsten - wat een schade lijdt hun heer? Toen besloten ze: we gaan des te harder werken om de oogst sneller binnen te krijgen. En als ze eens wat achter waren, lieten ze hun samenkomst vallen, ook al zei hun meester: Moeten jullie er niet heen? Nee, zeiden ze, we willen eerst het werk afmaken. Het gevolg was dat de oogst op hun plantage keer op keer het eerst binnen was, en uiteindelijk was hun eigenaar overtuigd: Geloof maakt slaven beter! En vol trots vertelde hij hoe goed hij het met zijn slaven getroffen had.

Het is verder met die slaaf ook heel goed afgelopen. Hij kreeg de gelegenheid om vrij te komen, en is later een belangrijke prediker geworden in een van de zwarte kerken in Amerika.

Je kunt op verschillende manieren naar zo'n verhaal luisteren. Je kunt zeggen: Schande, slaven houden is mensonterend - dat had Richard Allen ook kunnen zeggen, en met de bijbel in de hand. Maar hij deed het omgekeerde: hij nam de slavenrol op zich. Zijn kracht was zijn nederigheid. Daardoor werd hij een licht voor zijn meester en voor de slavenhouders om hem heen. Hij was een getuige, niet doordat hij veel over God praatte, maar door wat hij deed.

Een ander voorbeeld - ik heb dat door de man, een predikant uit Amerika, zelf horen vertellen. Hij voelde zich al een tijdje minder goed, moe en hoofdpijn, en daarom ging hij naar de dokter. Die beluisterde zijn lichaam en deed wat bloedonderzoek, en toen vroeg hij hoe hij leefde. Wel, de man had een grote, groeiende gemeente en het viel de dokter daardoor niet moeilijk de diagnose te stellen: Je hebt het gewoon te druk, zei hij. Heb je een hobby, vroeg hij. Ja, die had de predikant wel, hij had er alleen jaren niets meer aan gedaan. Hij was een enthousiast wedstrijdzeiler geweest. Wel, zei de dokter, dan is dit wat ik je voorschrijf: koop weer een zeilboot. Zelden kwam een patiënt tevredener thuis. Maar op een wedstrijdboot heb je ook een bemanning nodig, en toen nam de predikant een opvallend besluit: hij nam bij voorkeur mensen aan die niet geloofden. En zo zeilden ze regelmatig. Als iemand per ongeluk wel eens vloekte dan keek hij wat beschroomd naar de dominee, maar verder gebeurde er aan boord niets christelijks. De sfeer was uitmuntend. En het wonderlijke was: na een tijd begonnen zijn bemanningsleden uit zichzelf te vragen naar het geloof van de dominee. En zo heeft hij een paar van zijn bemanningsleden voor het geloof kunnen winnen.

Wat leer je uit dit verhaal? Volgens mij dit: wees niet beschroomd om om te gaan met mensen die niet geloven. En wees dan ook in die kring zuiver van hart, eerlijk, een christen. Als je in de bouw werkt: wees een goede collega, en let wel op hoe je praat. Als er in de buurt waar je woont iets gebeurt, wees dan betrokken. Als je met iemand in contact komt met een verhaal, neem de tijd om ernaar te luisteren. Investeer in mensen om je heen, bidt voor ze, en wacht af of het wordt gebruikt. En dan komt er vast een moment, dat je dieper gaat praten. En dan kun je misschien ook een goed woord kwijt voor de Heer.